

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تصمیم گیری اثر بخش

تدوین و گردآوری: رهبا حقیقی منش

www.ketab.ir

سرشناسه: حقیقی منش، زهرا، ۱۳۶۵ - گردآورنده
عنوان و نام پدیدآور: تصمیم‌گیری اثربخش/ تدوین و گردآوری زهرا حقیقی منش؛ ویراستار رضا کریم‌مقدم
مشخصات نشر: مشهد: انتشارات کاتبان، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری: ۷۸ ص: ۱۴/۵×۲۱/۵ س.م.
شابک: ۷-۵۷-۷۱۴-۹۶۴-۹۷۸-۱۰۰۰۰۰ ریال

وضعیت فهرست نویسی: فیا

نشت: کتابنامه: ص. ۷۸.

موضوع: تصمیم‌گیری

Decision making

رده‌بندی کتبی: ۳۹۷-۳۷۲/۴۴۴ BF

رده‌بندی یوبی: ۱۵۳/۸

شماره کتابشناسی ملی: ۵۴۶۵۳

انتشارات کاتبان

تصمیم‌گیری اثربخش

تدوین و گردآوری: زهرا حقیقی منش

ویراستار: رضا کریم‌مقدم

صفحه‌آرایی: حامد خاکپور

ناشر: کاتبان

نوبت چاپ: اول پاییز ۱۳۹۷

چاپ: چاپ ابرار - ۹۵ ۱۰ ۲۶ ۳۷ - ۲۴ ۲۲ ۲۴ ۳۷ - ۵۱

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان - ده هزار تومان

شابک: ۷-۵۷-۷۱۴-۹۶۴-۹۷۸

ISBN: 978-964-7140-57-7

کلیه حقوق متعلق به مؤلف می‌باشد.

فهرست

۷	ماهیت تصمیم‌گیری
۸	لزوم تصمیم‌گیری
۱۱	مدل‌های تصمیم‌گیری
۱۵	چگونه به وجود مسئله پی می‌بریم؟
۱۷	جستجو برای یافتن راه حل
۱۸	عامل موثر در جستجو
۱۹	ناانوانی در انتخاب راه حل صحیح
۲۲	مفهوم محیط و کاربرد آن در تصمیم‌گیری
۲۵	نقش شخص در تصمیم‌گیری
۲۹	انواع مسئولیت و اثر آن در تصمیم‌گیری
۳۰	نقش محیط در تصمیم‌گیری
۳۲	طبقه‌بندی محیط
۳۵	تصمیم‌گیری، پلی میان سازمان و محیط
۳۶	انواع محیط
۳۹	نقش اطلاعات در تصمیم‌گیری
۴۰	حجم اطلاعات مورد نیاز برای تصمیم‌گیری
۴۱	استراتژی‌های سازمان در مقابله با نامعای‌های محیط
۴۴	سیستم‌های اطلاعاتی مدیریت
۴۶	تصمیم‌گیری در بحران
۴۹	ماهیت تصمیم‌گیری در شرایط بحرانی
۵۰	مشکلات اجرا تصمیم
۵۲	توصیه و دستورهای برای رویارویی و دفع بحران
۵۷	نقش مشارکت در تصمیم‌گیری
۵۸	ریشه‌های مشارکت
۶۰	پیش‌شرط‌های لازم برای موفقیت در مشارکت
۶۲	مزایای مشارکت
۶۵	محدودیت‌های مشارکت
۶۷	تصمیم‌گیری گروهی
۶۸	مقایسه تصمیم‌گیری گروهی با تصمیم‌گیری انفرادی
۷۸	منابع

مقدمه:

تصمیم‌گیری را می‌توان طریقه عمل و یا حرکت در مسیر خاصی تعریف کرد که با تأمل و آگاهانه، از میان راه و روش‌های مختلف برای نیل به یک هدف مطلوب، انتخاب شده است. در این تعریف سه مفهوم اصلی وجود دارد:

۱- تصمیم‌گیری مستلزم انتخاب راهی از میان راه‌هاست. یعنی اگر بجز یک راه، راه دیگری وجود نداشته باشد، طبیعتاً تصمیمی نیز وجود نخواهد داشت. - تجزیه و تحلیلی که منجر به انتخاب راهی از میان راه‌ها می‌شود، عقلایی است. در سطح وجدان آگاه انجام می‌گیرد. اما در حالی که جنبه‌های عقلایی، منطقی در اتخاذ تصمیم مهم است، عوامل ناخودآگاه و همچنین جنبه‌های احساسی، غیری عقلایی نیز در تصمیم‌گیری، نقش مهم و موثر دارد.

۳- در تصمیم‌گیری، قصد و عمد وجود دارد. یعنی با اتخاذ تصمیم خاصی، می‌خواهیم به هدف خاصی برسیم. مطالعه تصمیم‌گیری، کار مشکل و حساسی است و این ناسی از اهمیت، پتیده تصمیم‌گیری می‌باشد. هنگامی که می‌گوئیم تکلیف چیزی را معین کرده ایم، درباره موضوعی به توافق رسیده ایم، مسئله را حل و فصل کرده ایم، به نتیجه‌ای رسیده ایم، جواب پیدا نموده ایم، تعیین کرده ایم. و غیره، تمامی این موارد منظورمان این است که تصمیمی اتخاذ شده است و با اتخاذ این تصمیم، جریان یا فرآیندی به پایان رسیده و خاتمه یافته است.

ولی مشکل در این است که سرانجام و پایان یک فرآیند را می‌توان شروع و آغاز فرآیندی دیگر تلقی کرده. در نتیجه نگرینی به تصمیم‌گیری از این زاویه، مانند قرار دادن یک آینه در مقابل آینه‌ای دیگر می‌باشد. مانند زمانی است که تصمیم می‌گیریم که تصمیم بگیریم، مانند اندیشیدن به اندیشیدن است، مانند این می‌باشد که اراده کنیم که اراده داشته باشیم. در اینجا، طیر آینه‌های رو در رو، انعکاس از یک آینه، تصویر برای آینه دیگر است. هر یک به صورت تابی نهایت. تجزیه و تحلیل مسائل در چنین حالتی، معمولاً نتیجه‌ای جز افتادن در دهلزهای بی انتها و سرگردانی در آنها ندارد. ولی متأسفانه در رابطه با مفهوم تصمیم‌گیری، این خاصیت انعکاسی خیالی نیست و یک واقعیت است. هنگامی که در سازمان این سوال را مطرح می‌کنیم که آغاز تصمیم‌گیری در نتیجه چه عامل و یا عواملی است، در واقع این سوال مطرح شده است که چه

چیزی و یا چه عاملی باعث می‌شود که مدیر تصمیم بگیرد که تصمیم بگیرد؟ علاوه بر این مشکل، تعداد وظایفی که تحت عنوان تصمیم‌گیری طبقه‌بندی شده است، بقدری وسیع و گسترده و بقدری متنوع می‌باشد که استفاده از یک تعریف ساده برای پدیده تصمیم‌گیری، به جای کمک به ایجاد نظم فکری، اغتشاش و بی‌نظمی بیشتری بوجود می‌آورد.

حسین محمودی

معاون برنامه‌ریزی و تحقیقات شرکت برق منطقه‌ای خراسان رضوی